

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA Z PRZEDMIOTU LITERATURA I KULTURA JĘZYKA POLSKIEGO

I Podstawa prawna

Przedmiotowe zasady oceniania opracowano na podstawie:

- realizowanego w szkole autorskiego programu nauczania przedmiotu „Literatura i kultura języka polskiego”;
- wewnątrzszkolnego Systemu Oceniania;
- statutu I Liceum Ogólnokształcącego im. T. Kościuszki w Dąbrowie Tarnowskiej;
- podstawy programowej przedmiotu język polski.

II Ogólne zasady oceniania uczniów

1. Cele przedmiotowych zasad oceniania:

- poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych;
- niesienie pomocy uczniowi w samodzielnym planowaniu swego rozwoju;
- motywowanie ucznia do dalszej pracy;
- dostarczenie rodzicom i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach, specjalnych uzdolnieniach ucznia;
- umożliwienie nauczycielowi doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej.

2. Oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców/opiekunów prawnych.

3. Na wniosek ucznia lub jego rodziców/opiekunów prawnych nauczyciel uzasadnia ustaloną ocenę w sposób określony w statucie szkoły.

4. Poprawione prace są udostępniane uczniom na lekcji, podczas której nauczyciel omawia sprawdzian. Jeśli uczeń jest nieobecny, praca jest udostępniana w czasie konsultacji w terminie wyznaczonym przez nauczyciela.

5. Na wniosek rodziców/opiekunów prawnych ucznia sprawdzone i ocenione prace kontrolne są udostępniane do wglądu podczas wywiadówek lub konsultacji.

6. Prowadzenie zeszytu jest obowiązkowe. Wymagane są notatki samodzielnie prowadzone przez ucznia podczas zajęć i uzupełniane w domu. W zeszycie powinny znaleźć się także zadania domowe i inne materiały wykorzystywane na zajęciach. Obowiązkiem ucznia jest przynoszenie podręcznika lub tekstu lektur.

III Formy aktywności i metody sprawdzania wiedzy uczniów:

1. Ocenie mogą podlegać następujące formy aktywności ucznia:

- prace klasowe,
- testy sprawdzające umiejętność czytania ze zrozumieniem,
- kartkówki (15-minutowe z trzech ostatnich lekcji),
- odpowiedzi ustne,
- aktywność na lekcji,
- praca w grupie i praca indywidualna na lekcji,
- zadania dodatkowe, np. prace długoterminowe, projekty,
- prace domowe,
- sprawdziany obejmujące ustalony zakres materiału (np. wiadomości dotyczące jednej epoki literackiej).

2. Kryteria oceniania poszczególnych form aktywności:

Ćwiczenia obejmują zadania, które uczeń wykonuje podczas lekcji. Oceniając je, nauczyciel bierze pod uwagę:

- wartość merytoryczną,
- stopień zaangażowania w wykonanie ćwiczenia,
- dokładność wykonania polecenia,

- indywidualne rozwiązania zastosowane przez ucznia,
- staranność i estetykę.
  - ✓ Sprawdziany są przeprowadzane w formie pisemnej i praktycznej, a ich celem jest sprawdzenie wiedzy i umiejętności ucznia,
- uczeń jest informowany o planowanym sprawdzianie z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem,
- przed sprawdzianem nauczyciel podaje zakres programowy,
- sprawdzian może poprzedzać lekcja powtórzeniowa, podczas której nauczyciel zwraca uwagę uczniów na najważniejsze zagadnienia z danego działu,
- sprawdzian umożliwia sprawdzenie wiadomości i umiejętności na wszystkich poziomach wymagań edukacyjnych,
- zadania ze sprawdzianu są przez nauczyciela omawiane po oddaniu prac.
  - ✓ Kartkówki są przeprowadzane w formie pisemnej, a ich celem jest sprawdzenie wiedzy i umiejętności ucznia z zakresu programowego ostatnich jednostek lekcyjnych (maksymalnie trzech).
- Nauczyciel nie ma obowiązku uprzedzania uczniów o terminie i zakresie programowym kartkówki,
- kartkówka powinna być tak skonstruowana, aby uczeń mógł wykonać wszystkie polecenia w czasie nie dłuższym niż 15 minut,
- kartkówka jest oceniana w skali punktowej, a liczba punktów jest przeliczana na ocenę zgodnie z zasadami PZO.
  - ✓ Odpowiedź ustna obejmuje zakres programowy aktualnie omawianego działu. Oceniając ją, nauczyciel bierze pod uwagę:
    - zgodność wypowiedzi z postawionym pytaniem,
    - właściwe posługiwanie się pojęciami,
    - zawartość merytoryczną wypowiedzi,
    - sposób formułowania wypowiedzi.

Jeżeli uczeń odmawia odpowiedzi, otrzymuje ocenę niedostateczną, którą może poprawić w terminie do 2 tygodni od momentu wpisania jej do dziennika.

- ✓ Praca domowa jest praktyczną, pisemną lub ustną formą ćwiczenia umiejętności i utrwalania wiadomości zdobytych przez ucznia podczas lekcji.
- Pracę domową uczeń wykonuje w formie zleconej przez nauczyciela,
- błędnie wykonana praca domowa jest dla nauczyciela sygnałem mówiącym o konieczności wprowadzenia dodatkowych ćwiczeń utrwalających umiejętności i nie może być oceniona negatywnie,
- przy wystawianiu oceny za pracę domową nauczyciel bierze pod uwagę samodzielność, poprawność i estetykę wykonania.
- ✓ Aktywność i praca ucznia na lekcji są oceniane stopniem lub zapisami dopuszczonymi w PZO (plusy/minusy, nieprzygotowania, brak zadania). Poprzez „aktywność na lekcjach” rozumie się m.in.: odpowiedzi na pytania nauczyciela, udział w dialogu, formułowanie kilkuzdaniowych wypowiedzi, poprawne wykonywanie poleceń.
- Plus uczeń może uzyskać m.in. za: samodzielne wykonanie krótkiej pracy na lekcji, krótką poprawną odpowiedź ustną, aktywną pracę w grupie, pomoc koleżeńską na lekcji przy rozwiązywaniu problemu, przygotowanie do lekcji, inicjatywę przy rozwiązywaniu problemów, znalezienie nieszablonowych rozwiązań.
- Minus uczeń może uzyskać m.in. za nieprzygotowanie do lekcji (np. brak podręcznika, plików potrzebnych do wykonania zadania).

Sposób przeliczania plusów i minusów na oceny:

5 plusów – ocena bardzo dobra,

5 minusów – ocena niedostateczna,

4 plusy i 1 minus – ocena dobra,

3 plusy i 2 minusy – ocena dostateczna,

2 plusy i 3 minusy – ocena dopuszczająca

✓ Prace dodatkowe obejmują dodatkowe zadania dla zainteresowanych uczniów, prace projektowe wykonane indywidualnie lub zespołowo, wykonanie pomocy naukowych, prezentacji. Oceniając ten rodzaj pracy, nauczyciel bierze pod uwagę m.in.:

- wartość merytoryczną pracy,
- stopień zaangażowania w wykonanie pracy,
- estetykę wykonania,
- wkład pracy ucznia,
- sposób prezentacji,
- oryginalność i pomysłowość pracy.

Przelicznik procentowy:

Sprawdziany i testy są oceniane według powyższej skali (może być modyfikowana).

ocena % uzyskanych punktów

celujący – 100%

bardzo dobry 90-99%

dobry 75-89%

dostateczny 55-74%

dopuszczający 40-54%

niedostateczny 39-0%

Przy ocenianiu testów sprawdzających umiejętność czytania ze zrozumieniem oraz wypowiedzi pisemnej stosuje się następujący przelicznik:

ocena % uzyskanych punktów

celujący – 100%

bardzo dobry 86 - 99%

dobry 70 -85%

dostateczny 50 - 69%

dopuszczający 30 - 49%

niedostateczny 29 – 0%.

Wypowiedzi pisemne będą oceniane zgodnie z kryteriami maturalnymi: <https://cke.gov.pl>

- Ocena klasyfikacyjna nie jest średnią arytmetyczną ocen uzyskanych w ciągu semestru.
- Oceny cząstkowe mają różną wagę - najbardziej znaczące wskazują na poziom opanowania podstawowych umiejętności przedmiotowych, czyli tworzenia dłuższych samodzielnych wypowiedzi mówionych i pisanych dotyczących odczytywanych tekstów kultury.
- Uczeń może zgłosić 1 nieprzygotowanie oraz 2 braki zadań w semestrze.
- Korzystanie z niedozwolonych źródeł w czasie prac pisemnych wiąże się z otrzymaniem oceny niedostatecznej.

4. Częstotliwość i różnorodność oceniania:

- odpowiedź ustna – może być na każdej lekcji,
- wykonywanie przez uczniów ćwiczeń - według uznania nauczyciela,
- testy czytania ze zrozumieniem przynajmniej 1 raz w semestrze,
- sprawdziany działowe – według potrzeb,
- kartkówki - z bieżącego materiału – według uznania nauczyciela,
- sprawdziany/ kartkówki w lektur – według potrzeb.

5. Wymagana ilość ocen:

- 3 oceny przy 1 godzinie w tygodniu,
- ,
- ocenie powinny podlegać co najmniej dwie formy aktywności ucznia (np. sprawdzian i kartkówka lub odpowiedź ustna).

IV Sposoby informowania ucznia i rodzica o ocenie

Zgodnie z zapisami statutu.

V Zasady uzupełniania braków i poprawy ocen

- Uczeń pisze sprawdzian na pierwszej lekcji po powrocie do szkoły. Przy nieobecności dłuższej niż tydzień w terminie ustalonym przez nauczyciela, ale w ciągu tygodnia od powrotu.
- Poprawa oceny jest możliwa w ciągu dwóch tygodni od wpisania oceny do dziennika – poprawy odbywają się poza lekcjami podczas konsultacji w terminie wyznaczonym przez nauczyciela.
- Poprawiona ocena zostanie wpisana w dzienniku w osobnej rubryce.
- Warunki uzyskania oceny końcoworocznej wyższej niż przewidywana zostały określone w statucie szkoły.

VI Ocenianie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Przedmiotowe zasady oceniania z języka polskiego uwzględnia zalecenia poradni pedagogiczno-psychologicznej dla uczniów z dysfunkcjami. Nauczyciel dopasowuje PSO do indywidualnych potrzeb ucznia, np. zwalnia go z pamięciowego opanowywania tekstu, wydłuża czas pisania prac przez ucznia, umożliwia korzystanie ze słownika ortograficznego podczas pisania prac pisemnych, w jego pracach oceniana jest zawartość merytoryczna, nie obniża się oceny ze względu na ilość błędów, umożliwia zapisanie pracy na komputerze lub zastosowanie pisma drukowanego.

VII Dodatkowe informacje wpisywane do dziennika mające charakter informacyjny:

- np. jako nieprzygotowanie do lekcji,
- wynik procentowy z testów diagnostycznych, próbnych egzaminów,
- 0 jako informacja o nieprzystąpieniu do sprawdzianu/kartkówki,
- plusy/minusy jako informacja o pracy ucznia,
- bz jako informacja o braku zadania.

VIII Ogólne wymagania

Należy pamiętać, że warunkiem koniecznym do omawiania tekstów kultury jest ich znajomość w zakresie wymaganym przez nauczyciela. Uczeń zawsze musi znać tekst (przeczytał go w fragmentach lub w całości – tak jak polecił nauczyciel), w przeciwnym wypadku analiza i interpretacja nie przyniosą oczekiwanych efektów. Ponadto dyskwalifikowane są wszelkie prace przygotowane na zasadzie „kopiuj – wklej” lub będące kompilacją cudzych prac.

wymagania ogólne	ocena dopuszczająca uczeń:	ocena dostateczna uczeń:	ocena dobra uczeń:	ocena bardzo dobra uczeń:
Odbiór wypowiedzi i zawartych w nich informacjach	–rozumie teksty o prostej budowie; –dostrzega sensy zawarte w powierzchniowej warstwie tekstu; –z pomocą rozpoznaje funkcje tekstu i z pomocą wskazuje środki językowe służące ich realizacji;	– rozumie teksty o niezbyt skomplikowanej budowie; –stara się dostrzegać sensy zawarte w strukturze głębokiej tekstu; – stara się rozpoznać funkcje	– na ogół rozumie teksty o skomplikowanej budowie; –na ogół dostrzega sensy zawarte w strukturze głębokiej tekstu; – na ogół rozpoznaje funkcje tekstu i środki językowe	–rozumie teksty o skomplikowanej budowie; – dostrzega sensy zawarte w strukturze głębokiej tekstu; –rozpoznaje funkcje tekstu i środki językowe służące ich realizacji; –ma świadomość kryteriów

	–odbiega od stosowania kryteriów poprawności językowej;	tekstu i środki językowe służące ich realizacji; – zwraca uwagę na kryteria poprawności językowej;	służące ich realizacji; –na ogół ma świadomość kryteriów poprawności językowej;	poprawności językowej;
Analiza i interpretacja tekstów kultury	- nie zawsze poprawnie stosuje w analizie podstawowe pojęcia z zakresu poetyki; - w interpretacji tekstu próbuje wykorzystać wiedzę o kontekstach, w jakich może być on odczytywany; - próbuje poznać niezbędne dla literatury fakty z historii literatury i innych dziedzin humanistyki; - próbuje odczytać rozmaite sensy dzieła; próbuje dokonać interpretacji porównawczej;	–stara się stosować w analizie podstawowe pojęcia z zakresu poetyki; – w interpretacji tekstu stara się wykorzystywać wiedzę o kontekstach, w jakich może być on odczytywany; – stara się poznać niezbędne dla literatury fakty z historii literatury i innych dziedzin humanistyki; –stara się odczytać rozmaite sensy dzieła; –stara się dokonać	–na ogół stosuje w analizie podstawowe pojęcia z zakresu poetyki; – w interpretacji tekstu na ogół wykorzystuje wiedzę o kontekstach, w jakich może być on odczytywany; –na ogół poznaje niezbędne dla literatury fakty z historii literatury i innych dziedzin humanistyki; – na ogół odczytuje rozmaite sensy dzieła; – na ogół dokonuje interpretacji porównawczej;	–stosuje w analizie podstawowe pojęcia z zakresu poetyki; –w interpretacji tekstu wykorzystuje wiedzę o kontekstach w jakich może być on odczytywany; –poznaje niezbędne dla literatury fakty z historii literatury i innych dziedzin humanistyki; –odczytuje rozmaite sensy dzieła; –dokonuje interpretacji porównawczej;

		interpretacji porównawczej;		
Tworzenie wypowiedzi	– buduje wypowiedzi o niezbyt wysokim stopniu złożoności; – nie zawsze stosuje w nich podstawowe zasady logiki i retoryki; – próbuje zwiększać własną kompetencję językową.	– stara się budować wypowiedzi o wyższym stopniu złożoności; – stara się stosować w nich podstawowe zasady logiki i retoryki; – zwraca uwagę na własną kompetencję językową.	– na ogół buduje wypowiedzi o wyższym stopniu złożoności; – na ogół stosuje w nich podstawowe zasady logiki i retoryki; – na ogół ma świadomość własnej kompetencji językowej	– buduje wypowiedzi o wyższym stopniu złożoności; – stosuje w nich podstawowe zasady logiki i retoryki; – ma świadomość własnej kompetencji językowej.

Na ocenę dopuszczającą:

uczeń wykonuje polecenia dość powierzchownie. Jego wiedza jest w zasadzie odtwórcza, umiejętności niewielkie, próbuje wykonywać polecenia na miarę swych możliwości; odnajduje w tekstach elementy wcześniej wskazane przez innych uczniów, a których sam nie umie rozpoznać i wskazać. Jego prace są krótkie, powierzchowne, sądy mało oryginalne, argumentacja niepełna. Podobnie z wypowiedziami ustnymi – są to wypowiedzi krótkie, ale zgodne z tematem.

Na ocenę dostateczną:

uczeń podejmuje działania, ale nie kończą się one pełnym sukcesem. Pracuje, ale popełnia błędy, polecenia są wykonywane nieprecyzyjnie, uczeń nie jest pewien swoich wypowiedzi pisemnych i ustnych. Jego przemyślenia są powierzchowne lub odtwórcze, ale pracuje, czyli właśnie „stara się”.

Na ocenę dobrą:

uczeń podejmuje wszystkie działania, ale popełnia nieliczne błędy. Jego prace są wykonane dobrze, czyli zawierają drobne błędy. Ponadto nie zawsze umie uzasadnić swoją wypowiedź, wie, ale nie wyjaśnia omawianych zjawisk.

Na ocenę bardzo dobrą:

uczeń wykonuje rozmaite zadania i czynności poprawnie, świadomie, interesująco. Pracuje samodzielnie, wie i umie wyjaśnić. Trafnie dobiera przykłady, cytaty, argumenty, dokonuje porównań, ocen, uzasadniając swoje zdanie. Jego wypowiedzi zarówno ustne, jak i pisemne są wolne od błędów, wyczerpujące, pomysłowe, twórcze. Mówi pełnymi zdaniami, uzasadnia swoją wypowiedź, znajduje w tekście przykłady na poparcie swych słów. Umie odnieść się do świata zewnętrznego, jeśli zachodzi taka potrzeba. Podczas pracy w grupie staje się liderem, umie nie tylko współpracować, ale nadaje ton działaniom innych, wprowadza nowe rozwiązania i pomysły.

Na ocenę celującą:

uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą w stopniu bezbłędnym lub posiada wiadomości i umiejętności wykraczające poza program nauczania, swobodnie posługuje się zdobytymi do tej pory wiadomościami, dba o samodzielny i twórczy rozwój swoich uzdolnień, osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach.

Kryteria ocen odpowiedzi ustnej z języka polskiego z trzech ostatnich tematów

CELUJĄCY

Uczeń:

- w pełni opanował materiał, umie odwołać się do odpowiednich kontekstów (kontekstu) kulturowych,
- lub umie samodzielnie zastosować opanowaną wiedzę do poprawnego omówienia nowego tekstu kultury,

- poprawnie formułuje wypowiedź, zarówno pod względem kompozycyjnym (kompozycja spójna, logiczna), jak i językowym (poprawna, oficjalna polszczyzna, opanowana terminologia fachowa, pełne zdania powiązane logicznie)

- samodzielnie formułuje wnioski.

BARDZO DOBRY

Uczeń:

- w pełni opanował materiał,

- lub umie samodzielnie zastosować opanowaną wiedzę do poprawnego omówienia nowego tekstu kultury,

- poprawnie formułuje wypowiedź, zarówno pod względem kompozycyjnym (kompozycja spójna, logiczna), jak i językowym (poprawna, oficjalna polszczyzna, opanowana terminologia fachowa, pełne zdania powiązane logicznie),

- samodzielnie formułuje wnioski.

DOBRY

Uczeń:

- opanował wiadomości (zna treść lektury, najważniejsze zagadnienia i problemy związane z omawianymi treściami, potrafi dokładnie odtworzyć omawiany na lekcji problem, rozumie zagadnienie),

- dokonuje z pomocą nauczyciela analizy i syntezy materiału literackiego, potrafi sformułować wnioski,

- poprawnie formułuje odpowiedź (dopuszczalne niewielkie błędy językowe lub kompozycyjne).

DOSTATECZNY

Uczeń:

- opanował podstawowe wiadomości z bieżącego materiału (zna treść lektury, pojęcia kluczowe związane z omawianymi treściami),
- umie (z pomocą nauczyciela) podsumować odpowiedź,
- wypowiedź ma usterki kompozycyjne i językowe,
- w czasie wypowiedzi istnieje potrzeba ingerencji nauczyciela (pytania pomocnicze, korygowanie błędów).

DOPUSZCZAJĄCY

Uczeń:

- zna treść omawianej lektury, niektóre fakty, pojęcia, problemy,
- wypowiedź wymaga stałej kontroli nauczyciela, pytań pomocniczych, „naprowadzania ucznia” na właściwy temat i tok wypowiedzi,
- w wypowiedzi występują błędy językowe w znaczącej ilości.

NIEDOSTATECZNY

Uczeń:

uczeń nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, nie zna treści utworu, co przekreśla sformułowanie (nawet pod kierunkiem nauczyciela) poprawnej odpowiedzi.